

महाराष्ट्र राज्याचे वस्त्रोद्योग धोरण
सन २०११ - २०१७

महाराष्ट्र शासन

सहकार पणन व वस्त्रोद्योग विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक :- धोरण -२०११/प्र.क्र.३३५/टेक्स -२

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२

दिनांक :- २ जानेवारी, २०१२.

**वाचा :- १. भारत सरकार, वस्त्रोद्योग मंत्रालय, शासन निर्णय
क्रमांक ६/५/२०११- TUFS, दि. २८ एप्रिल, २०११.**

प्रस्तावना :-

केंद्र शासनाने सन २००० मध्ये सुधारीत वस्त्रोद्योग धोरण जाहीर केले आहे. त्याद्वारे देशातील वस्त्रोद्योग क्षेत्र विकसित करण्यासाठी आवश्यक ती उपाययोजना करणे व राज्यांना कापड निर्मितीशी संलग्न उद्योगात वाढविकास करण्यास संधी प्रदान करण्यात आली आहे. केंद्र शासनाच्या धोरणाचा अधिक लाभ घेता यावा यासाठी देशातील अन्य काही राज्यांनी राज्याचे स्वतंत्र वस्त्रोद्योग धोरण जाहीर केले आहे. सन २००६ मध्ये राज्याचे प्रचलित उद्योग धोरण जाहीर करण्यात आले, त्यामध्ये वस्त्रोद्योगासाठी सर्वसमावेशक स्वतंत्र धोरण तयार करण्यात येईल असे आश्वासित करण्यात आले आहे. राज्याच्या आर्थिक संरचनेमध्ये वस्त्रोद्योग क्षेत्राची अत्यंत महत्वाची भूमिका आहे. वस्त्रोद्योग शेती व्यवसायानंतर महत्वाचा व्यवसाय आहे. शेती व्यवसायानंतर या उद्योगामध्ये जास्तीत जास्त रोजगार निर्माण करण्याची क्षमता आहे. राज्यातील कापड उद्योगात वाढ, रोजगारामध्ये वाढ आणि कापूस उत्पादक क्षेत्रात प्राथम्याने दिर्घ मुदतीच्या आश्वासक विकासासाठी कापूस ते तयार वस्त्र निर्मितीच्या विविध स्तरावरील प्रक्रिया घटकाच्या उभारणीवर विशेष भर देणे हे या धोरणाचे उद्दिष्ट आहे. या धोरणाद्वारे पुढील पाच वर्षात राज्यात शिल्लक राहणाऱ्या ४५ लाख गाठी रुईवर विविध स्तरावरील मूल्यवर्धनाच्या प्रक्रिया करणारे वस्त्रोद्योग घटकाच्या उभारणीसाठी या क्षेत्रात एकूण रु.४०,०००/- कोटीची गुंतवणूक आर्कषित करणे आणि त्याद्वारे ११ लाख नवीन रोजगार निर्मिती करणे हे या धोरणाचे साध्य आहे. राज्याचे नवीन वस्त्रोद्योग धोरण कसे असावे यासाठी मागील तीन वर्षांपासून वेगवेगळ्या स्तरावर बैठका/चर्चासत्रे आयोजित करण्यात येऊन त्यामध्ये प्राप्त सूचना विचारात घेऊन राज्याचे नवीन वस्त्रोद्योग धोरण निश्चित करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :- महाराष्ट्र राज्याचे वस्त्रोद्योग धोरण २०११-२०१७ खालीलप्रमाणे निश्चित करण्यास याद्वारे शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

१. सहकारी सूतगिरण्या :-

अ) विदर्भ/मराठ्याडा व उत्तर महाराष्ट्रातील सहकारी सूत गिरण्यांना सध्याच्या आकृतीबंधाप्रमाणे अर्थसहाय्य देण्याची योजना यापुढेही चालू राहील. (५:४५:५०)

ब) ज्या तालुक्यात सहकारी तत्वावरील सूत गिरण्यांना यापूर्वी शासनाकडून भाग भांडवल स्वरूपात मदत करण्यात आलेली आहे अशा तालुक्यात सहकारी तत्वावरील नवीन सूत गिरणी उभारण्यास ५:४५:५० या आकृतीबंधाप्रमाणे अर्थसहाय्य देण्यात येणार नाही.

२. यंत्रमाग (वार्पीग/विक्रींग/सायझिंग/डाईंग/प्रिटींग/गारमेंटींग/निटींग युनीट इ.)

अ) शटललेस यंत्रमाग/ वार्पीग/ सायझिंग/ यार्न डाईंग/ डाईंग/ प्रोसेसिंग/ गारमेंटींग इत्यादिच्या सहकारी तत्वावरील संस्थांच्या प्रकल्पांना सध्याच्या आकृतीबंधानुसार अर्थसहाय्य देण्याबाबत निधीच्या उपलब्धतेनुसार गुणानुक्रमे विचार करण्यात येईल. (१०:४०:५०)

ब) अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व अल्पसंख्यांक समाजाच्या सहकारी तत्वावरील यंत्रमाग संस्थांना स्वभाग भांडवल, शासकीय भाग भांडवल व कर्ज १०:४०:५० ऐवजी ५:४५:५० या आकृतीबंधानुसार अर्थसहाय्य देण्याची योजना सुरु करण्याबाबत संबंधीत विभागाच्या सल्ल्याने स्वतंत्र निर्णय घेण्यात येईल. यापैकी शासकीय भांडवलातील वाढीव ५% रक्कम संबंधीत विभागाच्या मंजूर नियतव्यातून उपलब्ध करून देण्यात येईल.

क) अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व अल्पसंख्यांक समाजाच्या यंत्रमाग घटकाचे आधुनिकीकरणासाठी दीर्घ मुदती कर्जाचे प्रकल्प प्रस्ताव तथार करणे, ते प्रस्ताव बँकेकडे सादर करणे आणि बँकेकडून कर्ज मंजूर करून घेणे यासाठी शासनाकडून काही व्यावसायिक संस्था नेमून मदत करण्याची योजना सुरु करण्याबाबत संबंधीत विभागाच्या सल्ल्याने स्वतंत्र निर्णय घेण्यात येईल. तथापि अशा व्यावसायीक संस्थांना अनुज्ञेय फी यशस्वीरित्या प्रकल्प मंजूर झाल्यानंतर अदा करण्यात येईल.

ड) अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व अल्पसंख्यांक समाजाच्या ज्या यंत्रमाग घटकाच्या आधुनिकीकरणाच्या प्रकल्पास बँकेची मान्यता प्राप्त झाली असेल अशा घटकांना इतर स्रोताकडून मिळणाऱ्या सवलती व्यतिरिक्त यंत्रसामग्रीवरिल भांडवली गुंतवणूकीच्या (TUFS मध्ये मान्य होणाऱ्या प्रकल्पाकरिता व्याज सवलतीसाठी अनुज्ञेय गुंतवणूकीच्या) १०% अनुदान देण्याची योजना सुरु करण्याबाबत संबंधीत विभागाच्या सल्ल्याने स्वतंत्र निर्णय घेण्यात येईल.

वरील क व ड येथील योजनेसाठी आवश्यक तरतुद संबंधीत विभागाच्या नियतव्यातून उपलब्ध करून देण्यात येईल.

३. केंद्र पुरस्कृत TUFS योजनेशी निगडीत दिर्घ मुदती कर्जावर व्याज सवलत योजना:-

अ) राज्यातील वस्त्रोद्योग घटकांच्या नवीन प्रकल्पांच्या तसेच अस्तित्वातील घटकांच्या आधुनिकीकरणाच्या / विस्तारीकरणाच्या प्रकल्पांच्या उभारणीसाठी वित्तीय संस्था व बँकाकडून घेतलेल्या दीर्घ मुदती कर्जावरील केंद्र पुरस्कृत TUFS योजनेशी निगडीत व्याज सवलत योजना सुरु करण्यात येईल. याबाबतचे स्वतंत्र आदेश निर्गमित करण्यात येईल.

ब) टेक्सटाईल पार्कसाठी व्याज सवलतीबाबतचे आदेश स्वतंत्रपणे निर्गमित करण्यात येतील.

४. विदर्भ, मराठवाडा व उत्तर महाराष्ट्रातील घटकांना १०% भांडवली अनुदान :-

विदर्भ, मराठवाडा व उत्तर महाराष्ट्रातील नवीन वस्त्रोद्योग घटकासाठी अनुदान देण्याची नवीन योजना सुरु करण्यात येईल.

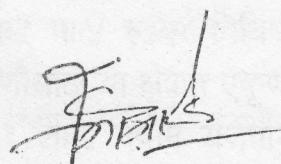
अ.क्र.४ येथील योजनेची वैशिष्ट्ये, पात्रतेबाबत निकष, पात्र घटक आणि अनुदान वितरणांच्या कार्यपद्धतीबाबतचे सविस्तर आदेश स्वतंत्ररित्या निर्गमित करण्यात येईल.

५. विशेष घटक व आदिवासी उपयोजनेअंतर्गत निम्न मानव विकास निर्देशांक असलेल्या जिल्हयांमध्ये टेक्सटाईल पार्क उभारण्यासाठी अर्थसहाय्य देता येईल किंवा कसे, याबाबतचा स्वतंत्र प्रस्ताव संबंधीत विभागाच्या सहमतीने विचारात घेण्यात येईल.

६. वस्त्रोद्योग क्षेत्रात उच्च तंत्रज्ञानाचा वापर करण्यासाठी कुशल कामगारांची आवश्यकता आहे. त्यासाठी उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाच्या सहाय्याने कौशल्य विकास कार्यक्रम राबविण्यात येईल.

७. वस्त्रोद्योग क्षेत्रातील यंत्रमाग कामगारांसाठी घरकुल योजना, आरोग्य विमा योजना, कामगार कल्याण योजना इत्यादी संबंधित विभागाच्या सहाय्याने राबविण्यात येतील.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नांवाने,

(र. मो. आडे)

महाराष्ट्र शासनाचे अवर सचिव

प्रति-

मा. राज्यपाल यांचे सचिव.

मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

मा. उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

सर्व मा. मंत्री / राज्यमंत्री (खाजगी सचिवामार्फत), मंत्रालय, मुंबई.

मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई.
 सर्व अप्पर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
 सर्व मंत्रालयीन विभाग
 सर्व विभागीय आयुक्त,
 सर्व जिल्हाधिकारी,
 संचालक (वस्त्रोद्योग), वस्त्रोद्योग संचालनालय, नागपूर.
 महासंचालक, माहिती व प्रसिद्धी संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई.
 महालेखापाल, लेखा व अनुशेयता, महाराष्ट्र-1, मुंबई.
 महालेखापाल, लेखा परिक्षा, महाराष्ट्र-1, मुंबई.
 महालेखापाल, लेखा व अनुशेयता, महाराष्ट्र-2, नागपूर.
 महालेखापाल, लेखा परिक्षा, महाराष्ट्र-2, नागपूर.
 निवड नस्ती (टेक्स-2)